

Ner med marknadens diktatur

– både i EU och Sverige

För ett arbetarstyrt Europa

Förord

En djup övertygelse har gripit stora delar av den svenska vänstern – att svensk EU-anslutning skulle vara en ödesfråga för arbetarklassen. Vi delar inte den uppfattningen. Folkomröstningen erbjuder ett sällsynt bra tillfälle att belysa både den socialdemokratiska ledningens allians med storföretagen och den tilltagande opportunisten och anpassningen till reformismen i vänstern. Vi vill genom denna broschyr bidra till att resa arbetarinternationalismens fana gentemot alla illusioner om att det är möjligt att bevara den ”svenska modellen”.

Förutsättningarna för den ”svenska modellen” finns inte längre. Detta betyder inte att vi ska ge upp en enda tum av de landvinningar som den svenska arbetarklassen uppnått. Vi är absolut inte för EU. De inom vänstern (t.ex. anarkisten Inge Oskarsson) som förespråkar en svensk EU-anslutning ger också uttryck för opportunist och anpassning; en del av dem har t.o.m. gjort gemensam sak med storkapitalet.

Vi vill ifrågasätta det som stora delar av vänstern anger som den enda framkomliga vägen i kampen mot EU. Ett desperat fasthållande vid nationalstaten, som ett skydd för arbetarklassen, kommer att visa sig vara en ödesdiger politik. Risker är stor att de inom vänstern som deltar i nej-kampanjen enbart kommer att bidra till att binda arbetarklassens öde till den svenska kapitalismen. På samma sätt kommer de som deltar i ja-kampanjen att binda den till en europeisk kapitalism.

Vår väg är en annan – enbart längs internationalismens väg kan arbetarklassen föra en framgångsrik kamp mot kapitalet, om det så är svenskt, europeiskt eller transnationellt.

Broschyren ger en kort bakgrund till EU:s framväxt och stort utrymme ägnas åt en kritik av nej-rörelsens olika komponenter. Därefter ger vi vårt eget, revolutionära svar. Dessutom återger vi ett tänkt samtal mellan våra ståndpunkter och en opponent från nej-rörelsens vänsterflygel. Slutligen, några synpunkter från Marx och Engels till frågan om protektionism eller frihandel, en fråga som delvis är inbegripen i EU-frågan, samt en redogörelse av Leo Trotskij för bakgrunden till parollen om Europas förenta stater.

Arbetarmakt, oktober 1994

EU efter Maastricht

EU:s föregångare skapades med USA:s stöd för att snabbt få det krigshärjade Västeuropa på fötter och reorganisera dess politiska och ekonomiska institutioner till försvar för den ”fria världen” mot ”kommunismen”.

Det första steget var den Europeiska kol- och stålunionen 1951, som redan från början omfattade de sex västeuropeiska länder vilka sex år senare undertecknade Rom-fördraget, grundlag för den europeiska ekonomiska gemenskapen (EEC). EEC hade tre mål: en tullfri inre handelszon, gemensamma yttre tullar och en gemensam jordbrukspolitik.

Under större delen av EEC:s existens prioriterade medlemsstaterna sina egna nationella

intressen utan större hänsyn till effekterna på den europeiska integrationen. Samarbetets begränsade karaktär var i sig en återspeglning av den dominerande, keynesianskt färgade, ekonomiska strategi som tilldelade de nationella regeringarna en viktig styrande funktion över de olika ländernas ekonomier. De nationella regeringarna eftersträvade att få kontroll över en rad makroekonomiska instrument som ansågs nödvändiga för att kunna manipulera efterfrågenivån i konjunkturreglerande syfte.

Trots integrationens begränsningar växte den interna EEC-handeln från 40 procent av medlemsländernas totala handel till 60 procent fram till 1970.

Mot slutet av 60-talet nådde den långa efterkrigsboomen sitt slut. Under 70-talet och början av 80-talet ställdes därför EEC-länderna inför en lång period av vikande tillväxt som avbröts av återkommande djupa kriser. Något som kom att utsätta samarbetet för hårda påfrestningar.

EEC lyckades inte bara rida ut påfrestningarna – inte minst tack vare återhämtningen i den kapitalistiska världsekonomin som inleddes 1983 – under andra hälften av 80-talet ökade även intresset för att fördjupa integrationen. Bakom låg en intensiv lobbyverksamhet från det väst-europeiska transnationella kapitalet, som alltmer kom att uppleva EEC-ländernas begränsade integration som ett hinder för sin tillväxt och förmåga att framgångsrikt möta utmaningen från japanskt och nordamerikanskt kapital.

Den grundläggande drivkraften bakom integrationen i Västeuropa är således nödvändigheten för det europeiska kapitalet att öka hastigheten i ackumuleringen och centraliseringen av kapital.

I jämförelse med de två övriga regionala blocken, Nafta i Nordamerika och Sydostasien med Japan i spetsen, är EU det svagaste av dem. Tillväxten under 1980-talet låg för EU:s del på 2%, jämfört med Japans 4,6% och USA:s 2,6%. I slutet av 80-talet (1989) var fördelningen bland de 1 000 största koncernerna i världen följande: 353 hörde hemma i USA, 345 i Japan, men bara 203 i EU-staterna.

I strukturellt hänseende är Västeuropas uppsplittring i ett stort antal nationalstater, med olika regler, lagar och tullar, ett hinder för ackumulering och centralisering av kapital. Västeuropa riskerar att på allvar hamna på efterkälken i förhållande till rivalerna. Främst är det frånvaron av gemensamma normer och regler som står i vägen för ackumuleringen av det kapital som krävs, t.ex. för de enorma utgifterna för fast kapital och forskning/innovation inom de expansiva och högteknologiska branscherna. Varje nationellt kapital måste fortsätta producera olika produkter för varje marknad i Västeuropa om inte integrationen fortskrider.

Integrationsprocessen har påskyndat samgåendet mellan företag inom EU. Fusionernas antal har stadigt ökat bland de tusen största tillverkningsföretagen inom EU under 1980-talet. 1982 var de bara 117, 1984 383 och 1988 492. 1982 ägde bara 18% av dem rum över gränserna, 1988 hade denna andel stigit till 40%.

Tendensen i kapitalkoncentrationen är tydlig: skapandet av ett eller ett par dominerande företag för varje bransch inom hela EG-området. Detta som ett första steg mot att på allvar kunna ta upp kampen med rivalerna på världsmarknaden.

I och med Maastricht-avtalet i december 1991 har ett nytt stadium inletts i integrationsprocessen. Målet är att skapa "en ständigt allt fastare union mellan Europas folk".

Den kommer bl.a. bestå av en ekonomisk och monetär union, EMU, som är tänkt att vara förverkligad runt sekelskiftet och resultera i en gemensam valuta (ecu) och en samordnad

ekonomisk politik. Medlemsländernas utrikes-, säkerhets- och försvarspolitik skall samordnas, utan att Nato skrotas. Även gränskontroller, invandrings- och asylpolitik och polisiär verksamhet kommer att samordnas.

Inom det egentliga EU-samarbetet kommer de flesta beslut att tas med kvalificerad majoritet i ministerrådet, samtidigt som det tandlösa EU-parlamentet skall ges inflytande över nya lagar som stiftas på en rad områden, bl.a. sådant som rör den inre marknaden, miljö och hälsovård.

Maastrichts främsta tillskyndare är den tyska och franska borgarklassen, medan den brittiska försöker bromsa. Detta återspeglar den brittiska imperialismens beroende av världsmarknaden i stort, och dess bindningar till den amerikanska imperialismen. Dessa motsättningar och svårigheter återspeglas bl.a. i försöken att etablera en valutaunion. Storbritannien och Italien tvingades härom året lämna valutasamarbetet och en rad valutor devalverades.

Avtalet har också stött på stort motstånd i vissa länder, vilket manifesterades i folkomröstningarna i Danmark och Frankrike. Därtill kommer också den ekonomiska krisen, med massarbetslöshet – 17-20 miljoner – av övervägande ”strukturell” typ, och en låg tillväxt.

Integrationen är alltså en motsägelsefull process, som präglas av ständigt kompromissande och ständiga påtryckningar för att driva den vidare. EU-projektets fortsatta utveckling är inte på något sätt garanterad, tvärtom kan det brytas sönder eller delas upp i olika inflytelse-sfärer.

Den svenska borgarklassen och EU

Ett slående uttryck för det svenska kapitalets höga grad av koncentration och centralisering, och de viktigaste komponenternas höga grad av transnationalisering, är att alla tongivande ekonomiska, sociala och politiska företrädare för den svenska borgarklassen – SAF, Industriförbundet, de borgerliga, i synnerhet de moderata och folkpartistiska, partiledningarna – är ense om nödvändigheten av ett svenskt medlemskap i EU. Det finns överhuvudtaget ingen betydande sektor inom den svenska borgarklassen som motsätter sig ett svenskt medlemskap. Den svenska borgarklassen är, utan att blinka, beredd att ge upp den traditionella och lönsamma ”alliansfriheten” för att kunna ingå i EU. Därför är den också beredd att erkänna att den mest varit en mask för att dölja dess egna intressen på världsmarknaden.

Bakom borgarklassens högljudda krav på medlemskap ligger det faktum att den vill placera sig i bästa möjliga position för att kunna profitera på den inre marknaden. Många av de större företagen började redan i slutet av 80-talet att investera eller öka sina satsningar i EU-länderna. På sikt är det svenska kapitalets möjligheter att delta i integrationen avgörande för dess överlevnad som imperialistiskt kapital. För kapitalet innebär integrationen både fördelar och nackdelar. Vissa kapital kommer att gå under, andra kommer att överleva som delar av ett mer eller mindre integrerat västeuropeiskt kapital. Offren kommer naturligtvis att vara fler bland de mindre kapitalen, vilket förklarar det utbredda motståndet mot integrationen bland delar av småborgerligheten i Västeuropa (bönder, fiskare etc).

Den socialdemokratiska ledningen och EU

Den socialdemokratiska byråkratins ledning är för ett svenskt medlemskap efter att i flera decennier varit motståndare och förespråkat vidgad frihandel och fortsatt EFTA-medlemskap.

Bakom denna omsvängning ligger en kombination av demoralisering, ekonomisk-politisk omorientering och ökad press från borgarklassen. Den viktigaste invändningen har tidigare

hängt samman med den svenska "neutraliteten". När denna nu gjort sin tjänst som politisk illusion har sanningen om det politiska och militära innehållet i "neutraliteten" också erkänts på officiellt håll, bl.a. genom de senaste årens avslöjanden om försvarets integration i Nato.

Det svenska monopolkapitalets exceptionella ställning på världsmarknaden under årtiondena efter krigsslutet 1945 började på allvar försvagas redan under 1970-talet, och tillhör nu en förgångens tid. Socialdemokratiens "guldålder" sammanföll med och var helt och hållet beroende av denna exceptionella situation. Överprofiterna gav utrymme för reformer och höjning av levnadsstandarden.

Den socialdemokratiska byråkratins kamp för att inom eller utom EU behålla en nedbantad version av "den svenska modellen" kommer att äga rum under helt annorlunda förhållanden. För byråkratin finns det två utvägar, båda kapitalistiska: antingen satsa på att behålla och stärka den "sociala" dimensionen inom EU, minska det "demokratiska underskottet" och omvandla unionens politik i socialdemokratisk riktning, eller satsa på den småborgerliga rörelsen mot EU-anslutningen.

Alternativen återspeglar den reformistiska byråkratins livsvillkor: kapitalismen i de imperialistiska länderna måste vara tillräckligt profitabel för att skapa ekonomiskt utrymme för byråkratins tjänster åt kapitalet. Dess privilegier är beroende av att den kan få utrymme för sin speciella funktion under kapitalismen: medla mellan kapital och arbete på kapitalets villkor.

För arbetarklassen kan varken den borgerliga nationalstaten ("Sverige") eller en framtida "EU-stat" utgöra ett skydd mot borgarklassens utsugning. Den måste skapa sin egen stat; om detta sker först i ett land måste detta land förvandlas till en bastion för att utbreda revolutionen i det övriga Europa.

Det småborgerliga EU-motståndet

Den socialdemokratiska ledningens uppslutning bakom medlemskap i EU har naturligtvis mötts av protester såväl inom partiets egna led som i arbetarrörelsen i stort.

Men även om den har sin bas i en berättigad oro för vad EU-medlemskap kan innebära, bärs det organiserade EU-motståndet inom socialdemokratin inte fram av en internationalistisk strategi för arbetarklassens frigörelse utan av ett försvar för en kapitalistisk strategi – att Sverige skall stå utanför EU och förbli "självständigt" – mot en annan. Ett synsätt som delas av Vänsterpartiet och Miljöpartiet, de två rikstäckande partier som klart sagt nej till EU-medlemskap, och som tillhörde initiativtagarna bakom folkfrontsprojektet Nej till EU.

Fångad i detta vals logik tenderar de allihop att skönmåla vad denna "självständighet" hittills har inneburit – och därmed, med eller mot sin vilja, underblåsa nationalistiska och chauvinistiska stämningar – och formulera olika " trovärdiga" kapitalistiska "alternativ" till EU. Alternativ som är dödfödda från första stund eftersom bourgeoisin inte är intresserad av dem.

Så här formulerar sig Sten Johansson, ordförande i Socialdemokrater mot EU, på den extra s-kongressen i juni -94:

"alla argumenten bygger egentligen på det första och viktigaste: att Sverige skall fortsätta att vara ett självständigt land som i demokratisk ordning kan bestämma över sina egna angelägenheter i aktivt samarbete med andra länder på jämbördig grund." (Göran Farm: *Ja eller Nej det hänger på dej!*, Brevskolan 1994, s. 60)

Ett annat exempel på detta är ekonomen Sören Wibe, välkänd socialdemokratisk debattör, i gruppen Alternativ till EU, som inte tar ställning till folkomröstningens alternativ men vill verka för att ”debattera Europafrågor och kritiskt belysa EU”.

I sin pamflett *EU – problem för svensk ekonomi*, argumenterar Wibe för att Sverige ska förhålla sig som Kanada gör till USA-marknaden. Kanada vill inte ansluta sig till Förenta staterna som ytterligare en delstat och utgör, enligt Wibe, ett positivt alternativ trots anslutningen till Nafta-avtalet: ”Kanada har stått utanför sin huvudmarknad och kommer att fortsätta att göra så, men landet går inte under. Kanada är ett existerande alternativ för Sverige och Norden gentemot EU.”

Ett ytterligare exempel är centerpartisten och chefredaktören för *Hudiksvalls Tidning*, Jörgen Bengtsson, också han medlem i Alternativ till EG. Han är en av många som förespråkar det ”nordiska alternativet”:

”Det bästa alternativet till nordisk EG/EU-anslutning är att Nordens länder går samman i ett socialt och ekologiskt anpassat Nordek eller nordiskt statsförbund, utvecklar handeln i Nordens närområden – framför allt Östersjö-regionen – kombinerar detta med ett närmande till EG/EU via frihandels- och samarbetsavtal och frihandel mot resten av världen. Detta alternativ ger klara välfärds- och miljövinster samt bättre ekonomisk stabilitet i Norden, eftersom beroendet av en marknad, EG/EU, minskar, när 'exportäggen' läggs i flera korgar än i dag.” (*Ge Norden en chans*; Alternativ till EG)

På samma sätt som andra folkfrontspolitiker före dem, tvingas den småborgerliga nej-rörelsens ledning själv ”ersätta” den frånvarande borgarklassen i folkfronten, samtidigt som den försöker övertala den att ta sitt förnuft till fånga – om de inte rent av hemfaller åt rent nationalistiska argument och fördömer borgarklassen som ”fosterlandsförrädisk”. För att bibehålla folkfronten, för att inte tala om dess ”trovärdighet” som klassamarbetsorganisation, är de samtidigt tvungna att hålla tillbaka eller undertrycka allt tal om öppen och naken klasskamp – sådant hotar ju själva dess existens.

Den ryske marxisten Leo Trotskij kallade på 1930-talet folkfronten för en ”snara kring arbetarklassens hals”. Den är just en snara därför att den utgår ifrån att samarbete från arbetarklassens sida med borgarklassen skulle kunna främja dess intressen. Men samarbete mellan dessa två huvudklasser, vars intressen står mot varandra i det moderna, kapitalistiska samhället, kan enbart ske på det borgerliga samhällets grund. Ingen del av borgarklassen i de imperialistiska länderna har grundläggande åsiktsskillnader med andra delar i samma klass och kan därför inte ha sammanfallande intressen med arbetarklassen.

Grunden för ett samarbete kan därför bara bli bevarande av det borgerliga samhället i en eller annan form, i detta fall i eller utanför EU. De socialister som låter sig luras in i denna dragkamp mellan olika borgerliga intressen, kommer därför enbart att bidra till att binda arbetarna vid den svenska eller europeiska kapitalismens öde.

Det är därför ingen tillfällighet att exempelvis centerriksdagsledamoten och en av de ledande i Nätverket Center-nej till EU, Birgitta Hambræus, oemotsagd får kläcka ur sig följande hyllning till den ”självständiga” svenska borgarstaten och dess stöd till det ”svenska” kapitalet, och dess möjligheter att göda sig på arbetarklassens bekostnad i Nej till EU:s tidning:

”Som fritt land har Sverige utvecklat sitt näringsliv bättre än EU-länderna. Vi är rikare än något EU-land, mätt i BNP per person. Vår företagsbeskattning är lägre än de flesta EU-länders. Som medlemmar skulle vi inte själva kunna bestämma över de ekonomiska

styrmedlen, vilket kunde vara till nackdel för företagen”. (*Kritiska Europafakta* nr 29)

Schweiz som ideal

När uppgörelsen mellan Sverige och EU var klar i början av detta år, delade Nej till EU ut nr 30 av sin tidning *Kritiska Europafakta* i massupplaga på gator och torg. Det är en förfärande, bedrövlig läsning.

Första sidan upptas av ett upprop undertecknat av en del högdjur (Lotta Gröning, Birgitta Hambreaus, Sten Johansson m.fl.) med rubriken: ”Har vi råd med EU?” Förutom att vi får veta att vi, dvs ”vi svenskar”, kommer att få betala dubbelt så mycket per person som tyskarna, argumenterar man i stil med följande: ”Många tror att vi väsentligt skulle förbättra investeringsklimatet i Sverige om vi behöll de bortåt 100 miljarder vi skall betala till EU före sekelskiftet och satsade dem på en systematisk uppbyggnad av vår egen framtid. Då fick vi också själva bestämma över våra pengar.”

I TCO-ekonomen Roland Spånts krönika i samma tidning får vi veta att ”ett starkt svenskt ägande kan vara positivt”, vilket visas av ”Erikssons utveckling sedan 1960 då ITT köptes ut.” Avslutningsvis hävdar han, utifrån resultaten i en statlig utredning:

”Frågan är om ens utredningen själv tror på sina uträkningar. Gjorde man det skulle man se att om tio år vore över hälften [av] svensk industri utlandsägt, förutsatt att Sverige går med i EU. Vem vill ha det så?”

Det verkliga lågvattenmärket i tidningen är en artikel som bär rubriken: ”Schweiz blomstrar utan EES”.

Den stigande arbetslösheten i Schweiz förklaras inte med den kapitalistiska krisen, utan med följande påståenden: ”I dag får utlänningarna stanna och kvinnorna registrerar sig som arbetslösa.” En ”kulturförändring” har också ägt rum i företagen. En chefsekonom vid en bank citeras utan kommentarer och säger: ”Förr var det fullt att avskeda, i dag rationaliserar företagen för fullt och säger upp överflödiga personal”.

Landets traditionella roll som paradiset för skattesmitare, med sina unika bestämmelser om banksekretess, betraktas i artikeln som en oundgänglig fördel:

”Att Schweiz står utanför EU kan tvärtom vara lockande för vissa företag. Genom att flytta sitt huvudkontor till exempelvis Zürich kan bolagen undgå EU:s lagstiftning. Det kan i sin tur ge större frihet att handla med omvärlden (och, bör tilläggas, placera svarta pengar utanför Bryssels långa arm).”

Ekonomiskt är landet redan integrerat med EU, främst Tyskland. Den tidigare citerade bankekonomen framhåller fem fördelar som Schweiz har. En av dem är att ”skattesystemet har ändrats på ett sätt som gynnar företagen.”

Det mest makabra i sammanhanget är att denna tidning och annat material från Nej till EU ofta sprids, och ibland även skrivs, av personer som räknar sig som socialister.

Fosterländska kapitalister

En av redaktörerna för *Kritiska Europafakta*, Gösta Torstensson, framhåller i artikeln ”Investeringarna ökar i Sverige” de ökade inhemska och utländska investeringarna. Han citerar med gillande Erikssons koncernchef, Lars Ramqvist, som säger: ”Vi har bra människor och har fått ett gynnsamt kostnadsläge här. Då är det vår skyldighet att också expandera här”.

Slutkommentaren från Torstensson är även den värd att komma ihåg: ”För att locka såväl svenska som utländska företag att investera i Sverige finns det uppenbarligen faktorer som är långt viktigare än det faktum att Sverige står utanför EU.” Faktorer som låga löner och sviktande valuta!

I ett antal notiser klagas över att småföretagare drabbas. Till exempel kommer förbud mot kartellbildning att följa med EU-inträdet, vilket meddelas under rubriken ”Svenska småföretag slås ut”.

I en annan notis meddelas att det går ”Uppåt för exportindustrin”: ”Kronans fall ledde till att svenska varor blev betydligt billigare utomlands.” Frågan om vem som betalade fiolerna ställs naturligtvis inte.

För att avrunda det hela, kommenterar Nej till EU:s vice ordförande, Jonas Sjöstedt, resultatet av förhandlingarna. Enligt honom kommer folkomröstningen att gälla: ”Sveriges framtid som en öppen och demokratisk nation i internationell samverkan eller ett Sverige som en del i ett äventyrligt unionsbygge i Västeuropa.”

Behövs det några tillägg vad gäller organisationens karaktär. I denna masstidning fann man det inte ens önskvärt att flagga med någon radikal facklig EU-motståndare. Här talar i stället de delar av det borgerliga Sverige som befarar att de ska missgynnas i konkurrensen med EU.

12 skäl att säga nej enligt Nej till EU

Under sommaren har Nej till EU distribuerat en liten broschyr med titeln *12 skäl att tacka nej till EU*.

Enligt broschyren handlar folkomröstningen om huruvida Sverige ska: ”fortsätta att vara en självständig demokrati” och ”behålla sin alliansfrihet och neutralitet”. Utan ett ord om svenska FN-soldaters roll i olika imperialistiska stabiliseringsoperationer, från Kongo till Bosnien, eller svensk vapenindustri, påstår man följande ”Neutraliteten och vår egen säkerhetspolitik har skänkt oss fred sedan 1814”. Detta kontrasteras mot att EU-stater på senare år skickat trupper till Zaire, Malvinas, Rwanda och Persiska viken.

Ett annat rent igenom borgerligt argument lyder så här: ”Tills någon lyckats bevisa att vi får fler livskraftiga företag som EU-medlem, tacka nej till EU”

Björn von der Esch och Nej till EU

”EU-motståndare jublar åt moderat” meddelas i en rapport från Nej till EU:s kongress i Lund i våras (DN 14/5).

Det handlar om Björn von der Esch, moderat som ströks från moderaternas riksdagslista för sitt motstånd mot EU. Kongressdeltagarna ”stod upp och applåderade, de visslade och stampade i golvet som applåderade de en popstjärna.” Den moderata riksdagsmannen höll ett kort tal till kongressen. Han poängterade mångfalden i motståndet: ” – Vi har olika skäl för att säga nej till EU, liksom jasidean också har olika skäl för sitt ja.”

Björn von der Esch har ”en bakgrund som officer, storlantbrukare och förste hovmarskalk innan han blev riksdagsman.” Hans mål var att starta ett enfrågeparti mot EU inför valet i september. Den rikslista med EU-motståndare, från en rad olika partier, även socialdemokratin, som slutligen kom till stånd, fick dock mycket liten uppmärksamhet i valdebatten.

I en artikel i *Svenska Dagbladet* 4/7 i år får läsaren en liten interiör från Frihetsfronten i

Stockholms City, där Björn von der Esch framträdde. Enligt von der Esch finns det bara en bra sak med EU, nämligen att man: ”med hjälp av EU kan ta bort eller åtminstone begränsa den där besvärliga offentlighetsprincipen.

– Fast det kan vi ju göra även utan EU, fastslår Björn von der Esch sedan trosvisst.”

Nationernas Europa

Björn von der Esch har också varit med och bildat ”Nationernas Europa”, en konservativ/liberal motståndsrörelse inom EU mot Maastricht- fördraget.

En av hans kompanjoner är Charles de Gaulle, sonson till den berömde de Gaulle.

De Gaulle var kandidat i senaste EU-valen för L'Autre Europe (Det andra Europa). Denna rörelse är mycket konservativ och t.o.m. rasistisk. I en artikel i *The European* (3-9.6.1994), presenteras de Gaulle d.y. så här i samband med ett stort valmöte i Paris:

”detta var kampanjmötet för Philippe de Villiers', Jimmy Goldsmiths och Charles de Gaulles 'L'Autre Europe'-parti i de europeiska valen, med Död åt Gatt som partilinje och magnaten Jimmy Goldsmiths djupa fickor att betala för allt. [...] 'Kom och rädda Frankrikes suveränitet med oss och Charles de Gaulle', har partiets paroller skamlöst ropat ut. 'Jag vet att min farfar inte skulle ha varit för Maastricht', sade generalens sonson Charles, 45, muntert när han anslöt sig till De Villiers.”

Journalisten i *The European*, som knappast kan anklagas för att vara socialistisk, noterar också vad som döljer sig bakom fasaden:

”Faktum är att Charles de Gaulle ibland kan vara så blid att man kan missa hur långt åt höger han står. Frankrikes gränser måste stängas för invandring, förklarade han; landet har blivit 'ett såll', prisgivet åt lågavlönade illegala arbetare och knarklangare, medan federalismen 'gnager på vår suveränitet'. Frankrike måste göra sin plikt mot Afrikas folk, men detta innebär att hjälpa dem stanna hemma.

Han är för att inskränka sociala förmåner och arbetslöshetsersättning till franska medborgare och ge dem prioritet till nya jobb.”

I Frankrike har hotet om en röd/brun-allians varit påtagligt på senare år i samband med att ledande intellektuella inom det franska kommunistpartiet (PCF) fort en ”dialog” med yttersta högern kring Le Pen. En fråga där de kan enas är just motståndet mot EU.

Nej-rörelsens övriga höger

Ytterligare grupper från höger har tillkommit på nej-sidan. Ny framtid, under ledning av folkhögskolerektor Sune Lyxell i Småland, bedrev en argt valkampanj mot EU:s hotande ”diktatur”. I en bok om EU-frågan har Lyxell kommit fram till slutsatsen att EU är ett påfund av socialister, katoliker och frimurare. Något av en modern variant på den gamla ”judisk-bolsjevikiska konspirationen”.

Enligt DN 15/8 i år har nu även Marknadsekonomiskt nej till EU bildats. Bland initiativtagarna märks ekonomiprofessor Sven Rydenfelt, vice ordföranden i Fria högerstudenters förbund, Johan Norberg, och Mattias Svensson, redaktör för *Nyliberalen*. Kritiken riktar sig mot EU:s jordbrukspolitik och centralstyrning.

Sverigedemokraternas rasistiska politik kommer också att finnas med på nej-sidan inför folkomröstningen. Vid en rad provokativa demonstrationer under sommaren och hösten har

partiet koncentrerat sig på motstånd mot det ”mångkulturella samhället” och EU.

Per Gahrton som kapitalets försmådde rådgivare

Per Gahrton har under flera år gjort sig känd som en av de skarpaste kritikerna av EU-anpassningen och dess nyliberala bakgrund. Han har ändå inte riktigt förstått vad kärnan i EU-projektet är. I en debattartikel i *Svenska Dagbladet* 9/7 i år hävdar han att ”framsynta företagare” inser att 2000-talets marknader ligger utanför EU.

Gahrton tycks umgås med folk i de högre kretsarna: ”När jag frågar företagsledare exakt vad som skiljer EES från EU för deras företag blir de oftast svaret skyldiga.”

Gahrton vädjar till kapitalets intressen och menar att de kommande stora marknaderna, Kina, Sydostasien, Ryssland, Östeuropa och Amerika, skulle kunna utnyttjas bättre om företagen har ”sin bas i ett litet frihandelsland än i en protektionistisk stormaktsunion som ständigt riskerar handelskrig med sina konkurrenter om världsdominansen.”

Fortsatt manövrerande och parasiterande på de stora imperialistländernas ordning är alltså Gahrtons medicin.

Stalinister för fosterlandet

Resterna av de stalinistiska partierna och grupperingarna, särskilt den ”albanska” delen, har försett nej-rörelsen med hängivna anhängare. Stalinismens stöd till den ”egna” borgarklassen under det andra imperialistiska världskriget upprepas i mindre skala också av KPMLr, som inte drar sig för att i sin egen kampanj mot EU-anslutningen utropa Ulf Dinkelspiel till en ”trojansk häst”, dvs ”landsförrädare”.

R:arnas grundsyn på EU återfinns i deras broschyr *Europeiska Unionen – Ett folkfientligt stormaktsprojekt* från 1992.

Anders Carlsson skriver i förordet följande om frågans betydelse:

”Det är mycket som står på spel. Det handlar om både Sveriges existens som politiskt självständig nation och om arbetande människors sociala, politiska och fackliga rättigheter.” (s. 4)

Broschyren uppvisar vidare stora illusioner om den svenska modellen och den socialdemokratiska utrikespolitiken:

”Någon självständig utrikespolitik a la Olof Palme är med andra ord utesluten. Arvfurstens palats kan utrymmas i ett EU-Sverige. Där dikteras den internationella politiken från Bryssel.” (s. 11)

Syftet med EU har uttryckts av ingen mindre än Peter Wallenberg i ett tal i Bryssel: ”Iden som ligger bakom EU-projektet är att skapa starka, konkurrenskraftiga företag, som kan ta upp kampen med företag i Japan och USA.” (s. 19)

Det är precis detta EU handlar om, men broschyren nöjer sig inte därmed utan för också in den socialdemokratiska statsvetaren Sune Persson, som i *DN* 23/8 -92 tycks ha en något annorlunda syn på frågan:

”Att påstå att Sverige som medlem i Europeiska unionen skulle vara alliansfritt är nonsens – svenskarna har då efter 470 års skilsmässa återvänt till ett av katolicismen dominerat framväxande Europas förenta stater.” (s. 21)

Något förvånande sjunger r:arna den svenska neutralitetens lov: ett inträde i EU betyder ”att

Sverige efter 158 år av officiellt deklarerad neutralitet lämnar en säkerhetspolitisk hållning som förskonat landet från att dras in i krig under lika lång tid.” (s. 21)

Det rent konspirativa i analysen kommer då och då fram och det är tydligt att det handlar om ”den ökända hästen från Troja”:

”Carl Bildt och den förtyskade moderathögern vet vad de vill, även om de inte alltid säger det öppet.” (s. 23)

Bakom EMU döljer sig ”ett monster” (s. 24) skriver man, och som om broschyrförfattaren blivit retroaktiv medlem i det gamla folkhemmets SAP, hävdas det att: ”Den egna valutan är ett av de viktigaste instrumenten ett land har i den ekonomiska politiken.” (s. 24)

Sverige som nation är den enda förutsättningen för ett gott liv för folket, slår man fast. Varför inte Europa eller Skandinavien lika gärna skulle kunna vara det, får man aldrig något svar på. Den möjligheten tycks aldrig ha förespeglat dessa ingrodda nationalstalinister:

”Det är helt enkelt så, att så länge den ekonomiska politiken är en svensk angelägenhet, kan arbetande människor i Sverige göra sina krav och intressen gällande, i stort som smått. Den möjligheten är värd att värna om”. (s. 25)

Om ”svenskarna” ger upp denna ”självständighet”, väntar inga sötebrödsdagar: ”Svenskarna får åter blanda bark i brödet eller vackert flyt- ta varthän kapitalet finner det lönsamt att investera.” (s. 26)

Den uppmärksamme läsaren frågar sig naturligtvis om KPML(r) nu helt plötsligt uppfattar Sverige som en kvalitativt annorlunda stat än de övriga imperialistländerna i Europa. Riktigt så långt har det inte gått, men av någon anledning (”Det är helt enkelt så”) är det nationalstaten som utgör den enda möjliga arenan för arbetarklassens kamp.

I ett stycke fatalism (ödestro), som man sällan får se uttryckt på ett så oförblommerat sätt, skriver man:

”Till och med i socialdemokratisk föreställningsvärld finns väl fortfarande tanken, att starka fackliga organisationer kan tvinga fram bättre avtal genom att hota med och rentav tillgripa stridsåtgärder. I ett EU-Sverige är sådana tankar meningslösa. Där skrivs avtalen i Bryssel för parterna att viljelöst underteckna för tid och evighet.” (s. 39)

Det är uppenbart att r:arna ser domedagen närma sig: ”Ett svenskt medlemskap i EU innebär därmed att det är dags att säga adjö till den så kallade svenska modellen för alltid.” (s. 44)

Inte för att KPML(r) tidigare gjort sig känt för att värna om fackets förhandlingsrätt, eller andra ”socialfascistiska” påhitt för att passivisera arbetarklassen, men nu tycks alla betänkligheter ha kastats överbord:

”Ett uppgivande av den nationella självbestämmanderätten innebär helt enkelt i sig också ett uppgivande av folkflertalets rätt och möjlighet att påverka den politiska utvecklingen, ett uppgivande av demokratin.” (s. 48)

Detta framtidsscenario kontrasteras mot dagens mer positiva förutsättningar: ”I dagens Sverige har vi åtminstone en formell möjlighet att påverka lagstiftningen och de politiska besluten.” (s. 52)

Den svenska borgarstaten är, med andra ord, ett viktigt bålverk mot det internationella och svenska storkapitalet. Dessutom kommer Sverige mer eller mindre att försvinna vid ett inträde i EU: ”I praktiken upphör Sverige att existera som självständig nation.” (s. 56)

För att underbygga argumentationen inför läsare som funderar över de ekonomiska frågorna i samband med EU, anför broschyren en utredning av Harry Flam och Henrik Horn, bilaga till långtidsutredningen 1990. Denna utredning ”analyserar de samhällsekonomiska konsekvenserna av ett medlemskap i EG jämfört med status quo” (s. 56-57), trots det osannolika däri. Slutsatsen blir följaktligen: ”Det finns ingen nödvändighet i EU-medlemskap, allra minst ur ekonomisk synvinkel.”

Försämringar i landets handelspolitiska situation och andra bedrägligheter kommer att bli resultatet av EU-inträdet; och eftersom det inte finns några ekonomiskt hållbara argument för EU, så återstår bara den politiska konspirationen som motiv:

”För direktörslobbyn kring SAF är valet också lätt. De är beredda att acceptera en försämring av Sveriges handelspolitiska situation inför den hägrande möjligheten att med EU som verktyg drastiskt skärpa utsgningen av den svenska arbetarklassen.” (s. 58)

Sammanfattningsvis skisseras konsekvenserna av de två alternativen: ett ja ”betyder att Sverige för all framtid är underkastat de beslut som fattas av EU i enlighet med EU:s lagar och regler.” (s. 59)

Ett nej ”innebär att Sverige fortsätter att existera som självständig nation, med möjligheten att driva en politik som utgår från folkflertalets intressen och med möjligheten för folkflertalet att påverka beslutsfattandet.” (s. 59)

För KPML(r) handlar det inte om att nedskärningar och försämringar, för att inte tala om arbetslösheten, har något med den kapitalistiska krisen att göra. Allt kan föras tillbaka på EU-anpassningen. Folkomröstningen handlar inte om valet mellan två olika borgerliga strategier: ”Det är helt enkelt allt det som arbetarrörelsen uppnått av politiska, sociala och fackliga rättigheter under 1900-talets lopp som ligger i vågskålen.” (s. 60)

Det var då det!

Jämför denna nypåkomna vurm för den svenska neutralitetspolitiken med r:arnas helt annorlunda inställning för 20 år sedan. Exempelvis i ”Enhetsfront” eller klasskamp – två linjer i solidaritetsrörelsen för Vietnams folk (SKU(m-1) 1973). I avsnittet ”Den svenska imperialismen” läser vi: ”Sverige är självt ett imperialistiskt land, vars härskande klass sträcker sina giriga fingrar över jordklotet.” (s. 30)

Om Olof Palme heter det, att han ”tidigt blev en välanpassad soldat i USA:s korståg mot kommunismen.” (s. 31) Den svenska imperialismen betecknas som ”De imperialistiska krigens asgam” (s. 33)

I ett särskilt avsnitt om den nu lovprisade svenska utrikespolitiken till stöd för ”tredje” världen, skriver man:

”Den är en del i en internationell antiamerikansk strömning bland de imperialistiska staterna, en strömning som sammanhänger med den alltmer skärpta konkurrenskampen om marknaderna.” (s. 39)

I polemik mot Vietnam-rörelsens ledning, som då befann sig på reträtt högerut, skriver man:

”Imperialismens splittring är en viktig sak. Men den kan aldrig ställa solidaritetsrörelsen inför uppgiften att enrollera sig i något av de tvistande imperialistlägren, eller låta sig utnyttjas för deras syften.” (s. 53)

Konsekvenserna av en kapitulation beskrivs som mycket allvarliga:

”I detta perspektiv blir den som understödjer den svenska imperialismens regering, som understödjer socialdemokratin under tal om att detta skulle tjäna de förtryckta folken, en lögnare och brottsling, inte bara mot den svenska arbetarklassen, utan också mot hela den världsomspännande kampfronten mot imperialismen.” (s. 54)

Bumerangen träffar nu Baude & Co. själva!

Norrskensflamman tävlar i fosterländskhet

Stig Berglings återkomst aktualiserade debatten om vem som är landsförrädare. Dick Emanuelsson på *Norrskensflamman* gav i nr 32 -94 sina åsikter i saken.

Enligt Emanuelsson är naturligtvis Bergling ”en landsförrädare, han har lämnat ut militära- och andra hemligheter till utländsk makt. Därmed ska han straffas.” Men han menar att Bergling ändå är en ”liten” landsförrädare och ger exempel på alla de ledande socialdemokrater och andra som under det kalla kriget ”läckte” åt andra hållet.

Mot slutet av sin artikel, kommer Emanuelsson in på ett ämne som tycks få gamla stalinister att vakna till liv och uppleva något av samma patos som i fornstora dagar:

”När Ingvar Carlsson en eftermiddag inlämnar en medlemsansökan till det överstatliga organet EG är detta också en form av utlämnande av vårt land. Att den högerledda regeringen fullföljer detta landsförräderi genom ett övertagande av EG:s lagar samt en anpassning av vår stats hela funktion till EU, är bara en logisk utveckling.”

Det pågår, enligt den fosterländske stalinisten på *Norrskensflamman*, ett dagligt landsförräderi. Upphävandet av valutaregleringen, en landsförrädisk handling i sig, öppnade vägen för detta dagliga förräderi. Finanshajarna och Wallenberg ägnar sig åt ”den ekonomiska varianten av landsförräderiet.” Slutklämmen blir att regeringen Bildt representerar ”de verkliga landsförrädarna”.

Norrskensflamman tävlar också med andra inom vänstern om att vara den svenska modellens mesthängivna förkämpar. I en ledare i nr 28 meddelas att det svenska landslagets framgångar i fotbolls-VM är ”en seger för kollektivet”:

”Utan att vetenskapligt kunna bevisa det tror vi att de svenska framgångarna i lagsporter delvis är en spegelbild av det övriga samhället. Den svenska samhällsmodellen bygger utan tvekan på relativt mycket av solidaritet och kollektivitet.”

Man skulle nästan kunna tro att det bara var det svenska laget som uppträdde som lag, medan alla andra bestod av oassocierade individer. Frågan är väl hur man ska förklara nederlaget mot det nyliberala Brasilien, men för *Flamman* känns det säkert skönt att ha hittat ett lag att heja på efter ”broderlagens” försvinnande.

När det gäller EU-frågan är *Flamman* en salig blandning av förvirring och klarsyn. I ledaren i nr 26 -94 slår man helt riktigt fast att strategin bakom EU består av två komponenter: pressa tillbaka arbetarrörelsen och den ekonomiska konkurrensen med de av USA och Japan ledda blocken.

På *Flamman* tycker man t.o.m. att ”det finns en mycket tilltalande tanke i att den europeiska arbetarrörelsen med gemensamma krafter ska bekämpa det internationella kapitalet.” Man erkänner även att ”en av den svenska vänsterns stora brister i EU-frågan är att man saknar bra svar på frågan om maktförhållandet mellan arbete och kapital. Att hänvisa till EES-avtal och att allt kan vara som förut är inte hållbart. EES-avtalet säkerställer ju kapitalets fria framfart

oavsett vad som avhandlas på politiska toppmöten.”

Själva lanserar man tanken att stormaktsbygget EU saknar ”folklig förankring*. Man beskyller t.o.m. socialdemokraterna för att vara ”verklighetsfrämmande”: ”Folken i Europa har inte den europeiska själ som socialdemokratin talar om.”

Kan man tänka sig ett fegare försvar för den egna inskränktheten! I stället för att gå i bräsch för en internationalistisk politik, skyller man helt enkelt på ”folken i Europa” som inte är tillräckligt ”europeiska”.

Jörn Svensson, alliansfriheten och det ”globala fredsarbetet”

Efter att ha utgjort vänsterflygeln inom 70-talets Vpk, drog sig Jörn Svensson undan från det offentliga politiska livet och har sedan dess spelat en undanskymd roll. Inför folkomröstningen har han dock skrivit en bok om EU tillsammans med Kjell E Johansson, ordförande i nykterhetsrörelsen IOGT-NTO (*EU och alternativen*, Carlssons förlag).

Det råder ingen tvekan om att även Jörn Svensson i allt väsentligt accepterat de illusioner som finns nedlagda i socialdemokratin honnörord om neutralitet och självständighet under efterkrigstiden.

Det kärnvapenfria och alliansfria Sverige kunde ”spela en konstruktiv roll i globalt fredsarbete” (s. 9), skriver han. I likhet med många andra anhängare till den ”svenska modellen”, resonerar Jörn Svensson utifrån den högst osannolika utgångspunkten att allt kommer att förbli som tidigare. Det verkar som om 1989, med de efterföljande årens nedbrytande av hela efterkrigsordningen, aldrig ägt rum.

Det som ”vi” tvingas överge vid en anslutning, enligt Svensson, är främst den svenska frihandelsstraditionen, landets alliansfria ställning och ett aktivt arbete i globala samarbetsorgan.

Jörn Svenssons sätt att formulera sig, med syftet att framstå som en ”seriös” och ”realistisk” debattör, leder ibland till halsbrytande krumbukter i förhållande till den ”marxism” han i andra sammanhang gärna gör sig till språkrör för. Han skriver t.ex. om ”den öppenhet, flexibilitet och konkurrens” som hittills varit den ”svenska” politiken. Denna inriktning skulle vara ”fördelaktigare” för ”landets utveckling” än medlemskap i EU.

I likhet med borgare och socialdemokrater talar Jörn Svensson och andra vänsterpartister idag om vad som är och inte är ”svenskt intresse”. En del v-företrädare har ju dragit den motsatta slutsatsen, nämligen att det är ett ”svenskt intresse” att gå med i EU.

Ett parti som gör anspråk på att företräda arbetarnas och löntagarnas intressen och som inte gör någon skillnad mellan vad som är olika klassers intressen, har definitivt övergett allt vad marxism heter. Hos v är nationen överordnad klasskampen. Från att ha varit en underdånig företrädare för den stalinistiska byråkratin i Sovjetunionen och Östeuropa och dess intressen, har v övergått till att basera sin politik på den borgerliga nationen ”Sveriges” intressen.

Socialismen, vilket bara kan innebära storkapitalets konfiskering, och därefter kapitalets försvinnande som sådant, förvandlas hos Jörn Svensson till att ”den svenska ekonomin” på lång sikt ska ges ”ett ökat inslag av samhällelig kapitalbildning via olika slag av fonder.” (s. 33) Hela det politiska spektrat har alltså förflyttat sig högerut: Jörn Svensson intar den plats där s förut befann sig med sina löntagarfonder.

Aven det imperialistiska systemet och de imperialistiska ländernas utsugning av ”tredje”

världen har raderats ut i Svenssons perspektiv. Han förstår inte varför utlandsinvesteringar skulle vara negativa för ”den nationella utvecklingen” (s. 33). Naturligtvis är de inte negativa för det land där investeringarna kommer ifrån, men det land där de görs är i många fall ett offer för det system som förhindrar eller håller tillbaka utvecklingen i två tredjedelar av världen.

I likhet med så många andra nej-förespråkare inom vänstern, förordar alltså Jörn Svensson ett fasthållande vid den ”svenska modell” som socialdemokratin utformat. Liksom hela Vänsterpartiet är Svensson bara en blek kopia av originalet, en vänlig pådrivare från vänster som försöker få socialdemokratin att hålla kvar vid sina grundidéer gentemot en aggressiv borgerlig anstormning.

Folkfrontens femte hjul: Socialistiska partiet

I Socialistiska partiets tidning *Internationalen* nr 17 -94 återfanns en krönika av Claes Fredelius om varför han anser det vara viktigt att rösta nej i folkomröstningen. Artikeln är ett exempel på hur en felaktig politisk inställning i EU-frågan kan leda till att socialister, i detta fall SP, bidrar till spridandet av rent borgerliga åsikter.

Fredelius slår redan från början an nationalistiska toner. ”Det handlar om Sveriges framtid”, påstår han. I EU ”förlorar vi i folkligt inflytande över vårt eget land”.

Men ett av hans främsta argument är att ”Sveriges utveckling till större del än nu kommer att bestämmas av Hitlers forna stormakt”. Han vill inte låta sig ”dikteras från ett land som startat två världskrig under 1900-talet, som utmärkt sig för rashets och som aldrig varit särskilt bra på demokrati.”

Gentemot denna nationella, eller t.o.m. etniska, syn på krigens upphov, håller vi helt och hållet fast vid de tyska trotskisternas ståndpunkt 1946: ”Hitlerfascismen var inte en alltysk affär, utan tvärtom en fullskalig diktatur från det tyska monopolkapitalets sida över den arbetande befolkningen i Tyskland. Hitler igångsatte först ett krig mot det tyska proletariatet innan han inledde världskriget.”

SP har engagerat sig hårt för att bygga upp Nej till EU, särskilt på arbetsplatserna. Ändå är organisationen en typisk folkfront och understöds, enligt uppgifter i ett radioinslag under våren, av fiske- och mejeriindustrin.

I en ny broschyr inför valrörelsen, *Nej till EU – ja till världen*, sammanfattar SP ”50 röda argument mot EU”.

Under punkt 10 hävdar författarna, helt i enlighet med vår uppfattning, att ”i eller utanför EU, kommer det att fordras en politik som sätter stopp för marknadens diktat.” Valutareglering ska återinföras och valutahandeln ”redovisas öppet”. I den blandning av formella revolutionära ståndpunkter och mer eller mindre tydliga reformistiska resonemang, en vacklan som utmärker det vi marxister kallar för centrism, som är så typisk för SP, saknas naturligtvis inte det senare ledet. Resonemanget fortsätter så här:

”Företag som vill flytta utomlands ska fås att förstå att de då också lämnar sina fabriker i samhällets händer. Inför en sådan resolut inriktning är vi övertygade om att många företagare skulle föredra att stanna kvar.”

Det är formuleringar av den här typen som bygger broar till Nej-rörelsens övriga, borgerliga eller reformistiska komponenter. Att kalla detta för socialistisk politik är naturligtvis rent

nonsens. Det är ett reformistiskt resonemang med syfte att få SP att framstå som ”resonabelt” och inte alltför ”extremt”.

De obönhörliga styrkeförhållandena

Ett vanligt argument i SP:s broschyr är att medlemskap i EU med något slags obönhörlig logik medför ofördelaktigare styrkeförhållanden än om den svenska borgarstaten stannar utanför. Även om regeringen Bildts politik varit ”vidrig”, så har den ändå inte varit inskriven i grundlagen (s. 26). Argumentet bygger på en rakt igenom fatalistisk syn på lagars roll i klasskampen.

Lagar kodifierar de faktiska styrkeförhållandena i samhället och förstärker naturligtvis den sida som har övertaget. Men arbetarrörelsen har otaliga gånger under de senaste 150 åren bevisat att lagar både kan trotsas och förändras. Med SP:s inställning till lagar, skulle den svenska arbetarrörelsen aldrig ha kommit särskilt långt.

Dessutom motsäger broschyren sig själv, när den konstaterar, att ”det är fel att säga att EU alltid kommer att ha ett nyliberalt program.” (s. 29)

Broschyren talar om EU-medlemskapet som ett ”avgrundsras nedåt” för ”oss här nere”. När det gäller EU-frågan räcker det för SP:s del inte bara med den vanliga populistiska ”vi här nere – dem där uppe”-retoriken. Den fordrar också ett ”dem där i Bryssel – och vi här hemma-perspektiv. I stället för att utgå ifrån den svenska och europeiska arbetarklassens intressen, lyckas SP förvanska en socialistisk politik för att möta den ökande integrationen till gammal vänsterpopulism.

I punkt 32 hävdas det, att det ”blir lättare att stå emot högerpolitiken här hemma, ifall vi lyckas driva igenom ett nej till EU.” Bevis: det är längre till Bryssel än till Stockholm. SP menar att det inte är ”likgiltigt om besluten fattas i Stockholm eller Bryssel. Möjligheterna att protestera, demonstrera och bilda opinion blir åtskilligt mindre ju längre från de drabbade besluten tas.” Med denna utgångspunkt borde man väl också hävda att det bästa för landets norra delar vore avskiljande från övriga Sverige. Avståndet från Norrbotten till Stockholm är knappast mindre än från Malmö till Bryssel. Demokratin i Norrbotten borde öka vid ett avskiljande, enligt SP:s logik.

Det som SP egentligen är ute efter är att ”ge samhällseliten en näsbränna i folkomröstningen”. På så sätt tror man att självförtroendet kommer att stärkas bland de som kämpar mot försämringar och nedskärningar. Men någon sådan automatik finns inte.

På fråga 42, som berör samröret med högerpolitiker i nej-rörelsen, svarar SP, att det visserligen finns en del – ”särskilt officiella politiker” – ”som oroar sig för den nationella självbestämmanderätten.” SP samarbetar med dem och ”kritiserar” samtidigt, hör och häpna, ”en ensidig nationalistisk hållning”. Man vill i praktiken visa att ”EU-frågan är en fråga om motsättningar mellan klasser och inte mellan folk.” Hur en nationalistisk hållning ser ut som inte är ”ensidig” får vi dock aldrig veta.

Efter att under 70-talet, då som RMF och KAF, ha gått i bräschen för paroller som tar fasta på arbetarnas gemensamma intressen i Europa (”För ett rätt Europa”), har SP svävat ut i visioner, för att inte säga illusioner, om ”en annan ekonomisk världsordning”, som ibland också är ”rättvis”. Denna nya världsordning, där världens förtryckta folk får sin rättmätiga del av världens rikedomar, är dock helt frikopplad från sina verkliga förutsättningar, nämligen arbetarklassens erövrande av statsmakten i de stora imperialistiska länderna.

I inledningen till SP:s nya grundsatser, antagna i början av -94, dokumenteras den stora anpassning till nationella, reformistiska ståndpunkter som SP genomfört. Under rubriken ”Maktomvälvning i Sverige” avvisas uttryckligen:

”idén om en gemensam europeisk mobilisering för makten i övernationella EG/EU-institutioner. Ett rimligt perspektiv är istället en ungefär samtidig djupgående radikalisering i Europa (och många andra länder), tillfälligtvis samordnad kamp mot EG:s politik och ett sönderfall för det borgerliga enhetsprojektet EU.”

Genom att dels avvisa ett alleuropeiskt perspektiv på kampen, och därmed också visa hur långt SP avlägsnat sig från trotskismens traditionella ståndpunkt, och dels poängtera:

”I 'sista striden' om makten kommer klasserna att stå emot varandra i huvudsak inom de traditionella landsgränserna och kraftmätningen kommer att gälla den 'egna' statsmakten.” (s. 5)

kan man både undgå anklagelsen för ”eurocentrism” och samtidigt anpassa sig till ett nationellt perspektiv. Dessutom ställs hela frågan som en institutionell fråga: alternativet är inte klasskamp som kan förenas i europeisk skala, utan en kamp inom ”institutioner”.

SP:s ståndpunkter i EU-frågan har ytterligare bidragit till partiets utveckling mot renodlad reformism. Övergången är ännu inte genomförd, SP är fortfarande högercentristiskt men kränger farligt nära det oåterkalleliga steget.

Offensiv och det ”socialistiska EU-motståndet”

I *Offensiv*, som utges av Arbetarförbundet Offensiv, skriver Arne Johansson i nr 5 -94 om kampen mot ”kapitalets byråkratiska monster”. Artikeln uttrycker stöd till den socialdemokratiska nej-sidans dokument inför partikongressen. Märkligt nog hävdar Johansson att den ekonomiska politik som slagits fast i Maastricht-fördraget ”helt och fullt stämmer med den som regeringen Bildt har försökt bedriva. Detta gäller även om den ekonomiska och monetära unionen aldrig kan genomföras.” Vad som är orsak och verkan reds dock aldrig ut.

Offensivs inkonsekventa hållning i EU-frågan framstår som ovanligt tydlig i Johanssons artikel. Han fastslår mycket riktigt att EU är en kapitalistisk konstruktion, liksom att det är nödvändigt att vända sig utåt mot ”de pågående klasstriderna och generalstrejkerna i Europa” och ”höja blickarna över nationsgränserna och utveckla gemensamma kampinitiativ från löntagarna i Europa mot den arbetslöshets- och nedskärningspolitik som varje regering för i EUs och EMU-anpassningens namn.”

Johansson riktar dock bara sina uppmaningar till nej-sidan. Problemet med nej-kampanjen inom arbetarrörelsen är ju att den riskerar att splittra upp arbetare i enlighet med om de tror att den svenska eller den europeiska kapitalismen kommer att vara mest fördelaktig.

För Offensiv är en svensk (s)-regering med socialistiskt program det viktigaste; för Ingvar Carlsson är det ett socialdemokratiskt EU. Om Offensivs kampanj mot EU ska vara trovärdig, måste de visa att ett nej till EU kommer att vara fördelaktigare för den svenska arbetarklassen. För Offensivs del står det klart att en svensk (s)-regering inte kommer att kunna föra någon direkt annorlunda politik jämfört med Bildtregeringen. I stället för att klart och tydligt reda ut bakgrunden till arbetslösheten och olika krisfenomen utifrån kapitalismens kris, så väljer man dock att anpassa sig till den starka känslan av främlingskap inför EU bland många socialdemokratiska basmedlemmar och väljare.

I Per-Åke Westerlunds broschyr om EU, *Kapitalets EG och motståndet i Sverige* (1992),

saknas de allra värsta vänsterreformistiska klavertrampen. Analysen bygger i hög grad på en klassanalys av EU- frågan, men slutsatserna hänger samtidigt i luften.

Det konstateras exempelvis, helt riktigt, att: ”Så länge arbetarrörelsen inte går till motangrepp, med en offensiv kamp för ett socialistiskt program, så kommer försämringarna, med eller utan EG-medlemskap.” (s. 18-19) Problemen med Offensivs politik uppstår när det handlar om alternativet.

Vi har inga stora åsiktsskillnader med vare sig Offensiv eller SP när det gäller analysen av EU-projektet. Men hur ska socialister kunna bidra till att förverkliga det vi är överens om, nämligen ”en kamplinje som tar strid mot systemskiftet, inklusive EG” (s. 22)? Är ett nej i folkomröstningen en framgång för motståndet mot den borgerliga politiken?

I det svenska valet den 18 september påstås, enligt rapporter i massmedia, en och annan moderat ha röstat på Vänsterpartiet för att stärka EU-motståndet i riksdagen. Likaså påstås det att högerväljare i Danmark några dagar senare röstade för Enhetslistan av samma orsak.

Löntagare i bred bemärkelse är naturligtvis måltavlan för kampanjerna inför folkomröstningen. Det är deras röster som kommer att avgöra. Men varför skulle de rösta ja eller nej? Ett ja innebär ett godkännande av det imperialistiska EU-projektet, ett nej innebär en röst för fortsatt kapitalism och kryssande mellan imperialistblocken från ”Sveriges” sida. En nej-röst kommer inte, som vi förklarar på annan plats i broschyren, att kunna tolkas som en röst för en internationalistisk kampanj med arbetarklassens intressen som ledstjärna.

Det spelar ingen roll hur Offensiv än kritiserar den påtagliga nationalismen i nej-kampanjerna. Westerlund hävdar att nationalismen ”försvagar motståndet” (s. 25). Problemet är väl snarare att socialister som ger sig in i denna rörelse riskerar att identifieras med och därmed bidra till att arbetarklassen besmittas av borgerlighetens mest reaktionära delar.

Vilket ”gemensamt motstånd” är det som försvagas? Vad har vi socialister gemensamt med Björn von der Esch eller Bert Karlsson? Argumentationen leder enbart till att klasslinjen suddas ut. EU-frågan ställs ovanför som den avgörande frågan, vattendelaren i politiken, och därigenom hamnar socialister på samma sida som riktigt reaktionära grupperingar och ställs mot andra socialister och arbetare som hyser illusionen att EU är ett steg framåt.

Offensiv kritiserar i många fall Nej till EU eller Vänsterpartiet på samma sätt som vi. Westerlund skriver t.ex. om Gösta Torstensson, utifrån boken *Den raka vägen till EG*, och Vänsterpartiet, att de ”försöker bli en slags rådgivare till kapitalisterna, eftersom de inte lägger några förslag på att kapitalets makt ska brytas.” (s. 25-26)

Offensivs försök att upprätthålla ett socialistiskt perspektiv inför den dominerande nationalismen i nej-rörelserna bör ha all heder. Den återspeglar de hälsosamma impulserna i brytningen med ”den djupa entrismen”. Brytningen måste dock fullbordas.

Det är sant att många socialdemokratiska arbetare ser EU som det stora hotet, men EU-frågan kan inte ställas över klasskampen. Offensivs försök att få klasskampen till EU-motståndets motor kommer inte att lyckas. Särskilt inte om man låter sig dras med i den ”breda” nej-rörelsen.

En politik som tar sin utgångspunkt i en analys av den svenska arbetarklassens intressen på längre sikt, och som drar de nödvändiga taktiska slutsatserna, kan bara komma fram till att en nej-röst i folkomröstningen inte utgör något vapen mot kapitalismen. På sin höjd kan den reta makthavarna. Risken för att socialister dras med i den nationalistiska yran är dock alldeles

påtaglig.

Folkrörelsen mot EU och vänstern

Kort innan valet framträdde Folkrörelsen mot EU, vars främsta syfte tycks vara att fördela de 26 miljoner kronor som riksdagen tilldelar nej- sidan. I denna ”paraplyorganisation” ingår: Socialdemokrater mot EU, Nej till EU, Nätverket center-nej till EU, Fackliga EU-kritiker, Unga allergiker och Miljöförbundet.

Ansökningar om medlemskap hade även lämnats från SP, Offensiv (och Elevkampanjen/Elever mot EU), Arbetarpartiet kommunisterna och KPMLr. Samtliga avvisades dock. Beslutet var inte enhälligt, både Nej till EU och Miljöförbundet hade en avvikande uppfattning. Det som förefaller ha fällt avgörandet är att dessa organisationers medverkan skulle kunna skapa intryck av, som Birgitta Hambraeus uttrycker det i *Svenska Dagbladet* 18/9 i år, ”att det bara är vänsterfolk som är emot EU.”

Både SP och Offensiv har protesterat mot beslutet och hävdar att det försvagar ”motståndet mot EU”.

I Offensiv 8-94 kommenteras beslutet inledningsvis med påståendet att ”EU är 90-talets viktigaste politiska fråga”. Uteslutningen av grupper till vänster om Vänsterpartiet kallas för ”fjäsk för borgarna”. Birgitta Hambraeus och andra kända EU-motståndare beskylls för att bara tänka på ”bredden” högerut.

Offensiv betraktar sig själva som en av de krafter som kan medverka i att vinna över alla s- väljarna till nej-sidan. För att kunna vinna s- väljarna måste EU:s konsekvenser för ”oss vanliga människor”, som det heter, klargöras: ”Nej-sidan måste visa att EU är för stor-företagen och deras vinster.”

SP har också med liknande argument vänt sig mot uteslutningen. Men den fråga som aldrig besvaras är vad SP, eller för den delen Offensiv, har gemensamt med de borgerliga och reformistiska ledarfigurer som nu berövat vänstern dess plats i nej-rörelsen. I stället för att resolut bryta med denna klassarbetspolitik och bedriva en kampanj kring de viktigaste uppgifterna för arbetarrörelsen i europeisk skala, ägnar sig både Offensiv och SP åt att klaga över borgarnas och reformisternas ”okloka” beslut. Den enda trösten tycks vara att vänstern ändå kommer att spela en viss roll på gräsrotsnivån, dvs man kommer inte att få delta i fördelandet av pengar eller utformandet av det centrala kampanjmaterialet – däremot har nej-rörelsens ledning ingenting emot att vänstern ägnar sin tid åt att på torg och gator, i trappor och på arbetsplatser, sprida ett material vars värderingar de egentligen inte delar.

Historien om SP:s och Offensivs knäfall inför den borgerliga nej- rörelsen är en sorglig historia, som visar att båda organisationerna är oförmögna att bryta med sitt inkonsekventa handlande. Det finns dessutom anledning att tro att de inte kommer att handla mer rakryggat när kampanjerna väl är i full gång, snarare tvärtom.

Vårt alternativ

Nej till folkfrontspolitik

Vi vägrar att uppmana arbetarklassen att ställa upp till försvar av en kapitalistisk modell mot en annan. Vårt strategiska mål – själva grunden för vårt existensberättigande som organisation – är ett arbetar- styrt Sverige inom ramen för en europeisk federation av arbetarstyrda stater,

som en etapp på vägen mot en global socialistisk ekonomi; ett demokratiskt organiserat världssamfund som syftar till att tillfredsställa majoritetens behov och inte en besutten minoritets särintressen.

Detta kan inte uppnås genom allianser med borgerliga och småborgerliga grupper till försvar av en viss form av kapitalism, utan kan bara åstadkommas av en självständigt organiserad och klassmedveten arbetarklass som vunnits för en internationalistisk strategi för socialistisk samhällsomvälvning.

Det är därför principiellt felaktigt av socialister att delta i eller uppmana folk att ansluta sig till Nej till EU. Om vi menar allvar med vårt tal om att vi är motståndare till folkfrontspolitik bör vi också vara motståndare till bygget av en folkfront av Nej till EU:s typ.

Ett ingripande i Nej till EU skulle bara kunna vara försvarligt som taktisk manöver om förutsättningarna fanns att få till stånd en omgruppering av betydande krafter inom Nej till EU kring perspektivet på att skapa en proletär enhetsfront – i praktiken en splittring av organisationen och en omgruppering av de krafter som är beredda att slåss för ett internationalistiskt arbetarsvar. Givet styrkeförhållandena och Nej till EU:s sammansättning kan man redan på förhand säga att en sådan taktik är dömd att misslyckas.

Om det inte finns någon förutsättning att bekämpa Nej till EU:s folkfrontspolitik genom en öppen politisk kamp inom organisationen, finns det givetvis ännu mindre möjligheter att få till stånd ett politiskt klagörande och en nödvändig omgruppering genom att ligga lågt och till varje pris undvika politisk strid i förhoppning om att få ett ”eget litet utrymme” – som om en sådan hållning överhuvudtaget hade något gemensamt med revolutionär klasskampspolitik.

De socialister som väljer att kvarstå i Nej till EU kommer i praktiken att tvingas välja mellan att utgöra fotfolk åt folkfrontspolitikerna i organisationens ledning eller frysas ut. Därför bör alla socialister lämna Nej till EU, och skoningslöst attackera dess folkfrontspolitik även om det så är till priset av popularitet och stöd i vissa miljöer, i synnerhet sådana där den småborgerliga populismen är som starkast.

Förmågan att gå mot strömmen till försvar för principiell revolutionär politik – i syfte att lägga grunden till mer bestående framgångar längre fram – är i själva verket ett avgörande test på kalibern hos varje organisation som gör anspråk på att beteckna sig som revolutionär.

Vi vägrar välja mellan pest och kolera

Vi anser att socialister bör uppmana till blankröst i folkomröstningen i november. Vi måste högt och tydligt förklara att det är ett val mellan pest och kolera, ty innebörden av den fråga som ställs i folkomröstningen är helt enkelt: Är du för ett kapitalistiskt Sverige innanför EU, eller är du för ett kapitalistiskt Sverige utanför?

Vi bör uppmana alla arbetande att rösta blankt och på röstsedeln skriva ”Ner med marknadens diktatur – Ja till ett arbetarstyrt Europa”. Då blir valsedeln ogiltig men räknas. Antalet registrerade ogiltiga valsedlar kan då bli ett mått på kampanjens genomslagskraft.

För arbetarklassen är valet mellan två kapitalistiska strategier inget val. Hur skulle det kunna vara det; valet handlar ju i grund och botten om att välja mellan olika politiska ramverk för utsugningen, där utsugarna kommer att vara desamma vilket val man än gör!

Den som förespråkar ett nej med hänvisning till arbetarklassens intressen, måste bevisa att den svenska borgarstaten – till skillnad från EU – utgör ett skydd för dessa intressen.

Till detta skall läggas att *oavsett* utgången

– kommer attackerna på de erövringar arbetarklassen gjort under efterkrigsperioden att fortsätta, eftersom de är ett uttryck för den hårdnande konkurrensen på världsmarknaden och bourgeoisins ansträngningar att låta befolkningsmajoriteten bära kostnaderna för dess kamp om profitterna. Inom eller utom EU kommer arbetarklassen i Sverige att tvingas kämpa mot arbetslöshet, lönedepressning och sociala nedskärningar. Ett ”ja” eller ”nej” kommer inte på något sätt att förhindra dessa attacker. Vi har redan sett såväl socialdemokratiska som borgerliga regeringar verkställa olika krav från ”marknadens diktatur” långt innan frågan om EU-medlemskap var aktuell.

– kommer integrationsprocessen att fortsätta, eftersom den är ett uttryck för såväl det ”svenska” som det ”utländska” kapitalets fortgående koncentrations- och centraliserings-tendenser. De stora ”svenska” transnationella företagen kommer att fortsätta investera eller flytta verksamhetsgrenar dit de finner det mest lönsamt, oavsett om det är Sverige, Portugal eller Brasilien. Ett ”ja” eller ”nej” i folkomröstningen kommer inte att påverka denna process annat än marginellt, om inte villkoren för den kapitalistiska exploateringen drastiskt försämrats eller förbättras.

I själva verket kommer de småborgerliga nej-förespråkarna att hamna i ett demoraliserande dilemma om de skulle vinna folkomröstningen: De är varken tillräckligt eniga eller har politisk styrka nog att följa upp sin eventuella framgång, samtidigt som den fortgående integrationsprocessen (vare sig det sker i form av EES-avtalet eller i form av ett utvidgat frihandelsavtal, som flera av nej-anhängarna förespråkar) kommer att leda borgarklassen till att resa frågan om medlemskap på nytt så fort tillfälle ges.

Faktum är att de skulle ställas inför ett ännu större dilemma om de hade kraft att följa upp sin framgång:

De skulle

– *antingen* tvingas fullfölja logiken i sitt försvar av ett ”självständigt” kapitalistiskt Sverige och slå in på en protektionistisk kurs, något som skulle placera dem på direkt konfliktkurs med arbetarklassen – som inte har någon anledning att subventionera kapitalet genom massiva omfördelningar och sociala försämringar för att det ska kunna fortsätta att vara konkurrensdugligt på världsmarknaden, eller tvingas betala dyrt för olika produkter bara för att skydda ”svensk” industri. Det är dessutom ytterst tveksamt om borgarklassen skulle acceptera ett sådant alternativ, som hotar att utsätta dem för repressalier på viktiga exportmarknader och hämma deras förmåga att konkurrera och expandera.

– *eller*, vilket är troligare, tvingas svälja den fortsatta integrationsprocessen – kravet på ett utvidgat frihandelsavtal är inte något annat än ett erkännande av behovet av fortsatt integration, om än i andra former än fullt medlemskap – och eftersträva någon slags pseudosjälvständighet för att dölja en förödmjukande situation. Förr eller senare skulle de ändå tvingas krypa till korset och delta i försöken att skapa överstatliga kapitalistiska institutioner i europeisk skala för att reglera spelreglerna och inte ständigt bli påtvingade andras lösningar.

Ju mer revolutionärer identifierats med den småborgerligt populistiska nej-rörelsen, ju mer kommer vi att drabbas av den demoralisering och den förtroendekris som denna demoralisering kommer att ge upphov till. Därför är det utomordentligt viktigt att revolutionärer gör vad de kan för att differentiera sig från de småborgerliga nej-förespråkarna

och de centrister som inte vågar klippa av banden med denna miljö.

Att som dessa uppmana till en nej-röst med brasklappen ”för ett arbetarnas Europa” (t.ex. Offensiv), eller någon annan radikalt lydande formel i hopp om att kunna särskilja sig från den småborgerliga nej-rörelsen, är i själva verket ett rent självbedrägeri. Ty så står inte alternativen i folkomröstningen, och så kommer inte breda grupper heller att uppfatta nej-rösten. Givet styrkeförhållandena kommer en seger för nej att uppfattas som en seger för den småborgerliga nej-rörelsen. Kort sagt, den centristiska nej-rösten kommer i själva verket att bidra till att stärka den småborgerliga nej-rörelsens legitimitet i breda gruppers ögon – och därmed ironiskt nog öka trycket på centrister att ytterligare anpassa sig till den.

SAC:s beslut att inte ta ställning alls utgör inget som helst alternativ. En organisation som gör anspråk på att företräda arbetarklassens intressen måste klart och tydligt formulera sin uppfattning. Alternativet till den småborgerliga nej-rörelsen kan inte vara att sticka huvudet i sanden. Det enda revolutionära alternativet är en självständig kampanj för att få så många arbetare och ungdomar som möjligt att avstå från att ta ansvar för den ena eller andra kapitalistiska lösningen på storföretagens problem.

Vårt svar

Vår uppgift måste vara att lyfta fram de krav och åtgärder som bäst förbereder arbetarklassen och dess medvetna element inför de fortsatta striderna. Ingen annan kommer att göra det. Vårt ingripande i denna fråga bör därför fokuseras kring följande teman, som är lika giltiga oavsett om Sverige är med i eller står utanför EU:

- För arbetarnas internationella samverkan mot arbetslöshet, lönedepressning och social dumping! För demokratiskt styrda alleuropeiska fackliga organisationer!
- Kamp för arbetarkontroll över såväl nationella som transnationella företag!
- Inga försämringar av den sociala välfärden! ”Anpassning” till högsta europeiska nivå! Låt de rika betala!
- Mot rasism och främlingsfientlighet – öppna gränserna! Ömskränkt rösträtt åt alla invandrare och flyktingar!
- För alleuropeisk samverkan mellan och organisering av arbetarkvinnor!
- Mot Trevi och Schengen-överenskommelsen! Mot en europeisk polis och krigsmakt! Upplös Nato och andra former av militärt samarbete!
- Mot marknadens diktatur i såväl EU som i Sverige – för ett arbetarstyrt Europa! Bara arbetarnas revolutionära kamp och upprättandet av arbetarstyrda stater kan ena Europa på en progressiv grund!

Ett arbetarstyrt Europa

Slutligen, är då inte tanken på en europeisk federation av arbetarstyrda stater en utopi?

Nej tvärtom, det är en nödvändighet för en jämlik, ickerasistisk och fredlig utveckling av Europa. Genom att i planerade former kombinera Europas samlade resurser, som idag ligger i händerna på en minoritet, skulle arbetarklassen kunna skapa ett samhälle som är förmöget att tillfredsställa mänskliga behov i en utsträckning som aldrig tidigare skådats i historien. En europeisk federation av arbetarstyrda stater skulle dessutom kunna bli en mäktig hävstång för

kampen mot förtryck och misär i resten av världen.

Perspektivet på en europeisk federation av arbetarstyrda stater är definitivt ingen utopisk dröm. Varje gång vi upplevt ett revolutionärt uppsving eller en djupgående radikalisering i Europa har detta perspektiv aktualiserats i arbetarklassens diskussioner, eftersom det är svaret på en rad viktiga strategiska frågor som handlar om villkoren för varje socialistisk revolutions överlevnad på den europeiska kontinenten.

Det var utifrån denna insikt som parollen om en europeisk federation av arbetarstyrda rådsstater antogs av Kommunistiska internationalen 1923, och gjordes till en integrerad del av Fjärde internationals program.

Att det var en riktig insikt visas inte minst av Oktoberrevolutionens stalinistiska, dvs byråkratiska, urartning, eller de finska (1918), ungerska (1919), tyska (1918-19), spanska (1936-37) och portugisiska (1974/75) revolutionernas nederlag. Alla dessa nederlag understryker om och om igen att ingen revolution i Europa kan överleva med bibehållen vitalitet om den isoleras inom sina historiskt-politiskt givna gränser. Den kan inte heller räkna med att lämnas i fred av kontinentens kapitalistiska härskare.

Detta gäller i än högre grad idag när den västeuropeiska ekonomin präglas av en långtgående integration, och de svaga östeuropeiska samhällena hotas av att inlemmas i det imperialistiska EU-blockets politisk-ekonomiska inflytelsesfär. Och detta gäller i synnerhet ett land som Sverige med dess långtgående ekonomiska band med det övriga Västeuropa.

Kort sagt, ju mer utvecklad klasskampen är, ju nödvändigare kommer perspektivet på en alleuropeisk lösning att framstå. Ju medvetnare frågan ställs av dess mest medvetna element, ju större är utsikterna till bestående framgångar.

Argument i EU-debatten

- *Som socialister är vi motståndare till storkapitalets EU-projekt. Därför anser vi att det är helt riktigt att uppmana till en nej-röst i folkomröstningen om medlemskap.*

- Vi är övertygade motståndare till EU, men vi tror inte man kan bekämpa EU genom att lägga en röst som i praktiken kommer att tolkas som ett ja till ett "självständigt" kapitalistiskt Sverige. Med tanke på hur alternativen och styrkeförhållandena ser ut, kommer de flesta att tolka ett nej som just detta – även om de inte just tänker eller förstår frågeställningen i dessa termer. Ofta säger folk i stället: Vi har klarat oss bra hittills utan att gå med...

- Vårt alternativ till folkomröstningen är inte heller passivitet. Dels pekar vi på de åtgärder som måste till för att framgångsrikt bekämpa det europeiska storkapitalet, inklusive vår inhemska del av det. Och dels förespråkar vi en aktiv bojkott: gör en blank valsedel ogiltig genom att skriva "Ner med marknadens diktatur – ja till ett arbetarstyrt Europa" på den. Antalet ogiltiga valsedlar kommer att vara ett mått på det gehör vår kampanj fått – hur mäter man antalet "röda" nej?

- *En sådan linje innebär ju att ja kommer att vinna.*

- Om en majoritet bojkottade omröstningen eller lade en ogiltig röst av den typ vi förespråkar, skulle omröstningen inte ha någon som helst legitimitet. Men självklart kommer de ogiltiga rösterna att påverka utfallet, det vore löjligt att förneka det.

- Men vi ser inte att det skulle innebära några avgörande skillnader för arbetande människor om vi är med i EU eller inte. Oavsett utfallet kommer Wallenberg och andra representanter för

det som numera brukar kallas Marknaden, dvs storkapitalet, att sitta i orubbat bo.

– Oavsett om vi är med eller inte kommer Marknadens diktatur att fortbestå och den kapitalistiska integrationsprocessen att fortsätta. Oavsett om vi är med eller inte kommer kapitalet att göra vad det kan för att skapa konkurrensvillkor som är minst likvärdiga deras utländska konkurrenters, med allt vad det innebär av ökad arbetsbelastning, lönedepressning och angrepp på arbetande människors levnadsstandard. Det enda sättet att stoppa detta är hård klasskamp.

• *Men om ja vinner kommer det bli lättare att genomdriva försämringar...*

- Ja, under förutsättning att folkomröstningen uppfattas som en legitimering av ja-et. Så egentligen spelar de EU-motståndare som är för folkomröstningen ett högt spel när de till synes sätter allt på ett kort, i synnerhet som folkomröstningar sällan är en kraftmätning på lika villkor. Om EU-anhängarna vinner folkomröstningen kommer det naturligtvis bli svårare att kämpa, eftersom vi hela tiden kommer att få folkomröstningsresultatet kört i halsen.

• *Men ett medlemskap kommer att göra det svårare att kämpa...*

– Det finns inget som säger det. Vi har ju nyligen sett hur franska studenter tvingat den konservativa franska regeringen på knä. Även om det inte är direkt jämförbart, så var både Frankrike och Italien, två EU-länder, skådeplatsen för några av de hårdaste klasstriderna under det förra stora klasskampsuppsvinget (1968-1975).

– Borgarklassen, och, för den delen, den socialdemokratiska byråkratin, kommer säkert att gömma sig bakom EU för att driva igenom försämringar. Men vad kan EU göra om dess beslut sätts ur spel av en stark och militant arbetaropinion som den svenska regeringen inte vågar trotsa? Bötfulla regeringen? Dra landet, i praktiken dess regering, inför EU-domstolen?

– Om denna arbetaropinion dessutom väljer att söka allierade utöver landets gränser kommer det att bli ännu svårare för borgarklassen att driva igenom försämringarna.

– Dessutom är inte EU någon alleuropeisk regering som står över klasskampen. Tvärtom är hela bygget avhängigt klasskampen. När nästa stora klasskampsvåg rullar in över Europa kommer EU att utsättas för enorma påfrestningar, och skulle då kapitalet tvingas gå med på en lång rad eftergifter kommer EU obönhörligt att tvingas följa med. Det är löjligt att tro att några tusen byråkrater, som är helt beroende av stödet från medlemsstaternas statsapparater, skulle agera i motsättning till dessa.

• *Men i EU är reglerna sämre vad gäller...*

– Du måste ha missförstått. Vi är inte för EU, vi är mot. Vi är för ett arbetarstyrt Europa, men vägen dit går inte genom att rösta ja till ett "självständigt" kapitalistiskt Sverige och, som styrkeförhållandena ser ut, bidra till att förstärka auktoriteten i ett småborgerligt populistiskt nej.

– Skälet till att vi uppmanar till en ogiltig blankröst i folkomröstningen är att den ställer oss inför valet mellan pest och kolera. Givetvis väljer vi inte någon av dem utan uppmanar till kamp mot båda två.

– I motsats till många av dem som uppmanar till en nej-röst i folkomröstningen – centerpartister, vänsterpartister, miljöpartister osv – kommer vi att kämpa mot varje försämring av arbetarklassens villkor vare sig Sverige är med i eller står utanför EU. Och vi kommer att ställas inför en rad försök att försämma våra villkor vare sig vi är med eller inte, var så säker.

– Nej-et i sig kommer ju inte på något sätt förhindra borgarnas försök att förbättra sina positioner genom att pressa ner våra löner, försämra våra sociala rättigheter osv. I synnerhet som majoriteten av nej- förespråkarna inte är beredda att kämpa för en socialistisk lösning. Borgarna kommer bara att byta argumentering, men poängen kommer att fortsätta vara densamma: Dessa försämringar är nödvändiga för att svenska företag ska kunna fortsätta hävda sig gentemot sina utländska konkurrenter och landet fortsätta vara lockande för utländska investeringar. Och hur många centerpartistiska, miljöpartistiska och vänsterpartistiska nej-sägare kommer då inte att böja sig för detta argument? I synnerhet som de inte har några hållbara motargument.

• *Men vinner ja-sidan kommer neutraliteten och alliansfriheten att ges upp...*

– Som vi redan nogsamt blivit upplysta om har ”alliansfriheten” och ”neutraliteten” fungerat som en täckmantel för den svenska borgarstatens samarbete med Nato under hela efterkrigsperioden. De enda som förts bakom ljuset är majoriteten av befolkningen i Sverige.

– Vi kan knappast ha några invändningar mot att den svenska borgarklassen upphör med denna maskerad och öppet erkänner hur det verkligen förhåller sig.

– I eller utanför EU är det en central uppgift för revolutionärer att bekämpa den svenska borgarstatens militära apparat och de eventuella öppna eller maskerade allianser den ingått med andra kapitalistiska stater.

– Vad vi kan se är det många av dem som uppmanar till en nej-röst som inte resonerar på det sättet, som inte gjort ett fjärr för att bekämpa den svenska borgarstatens militärapparat och avslöja den verkliga innebörden i dess ”alliansfrihet”. För dem innebär alliansfrihet och neutralitet att undvika att binda upp sig för det ena eller det andra blocket av borgerliga stater.

– Som proletära revolutionärer är vi inte på något sätt för alliansfrihet och neutralitet: Vi är för att ge största möjliga stöd till alla de krafter som bekämpar kapitalismen, inklusive vår ”egen” borgarstat. Vi är beredda att gå samman med alla krafter som kämpar för arbetarmakt och socialism. I den kampen existerar ingen ”neutralitet”.

– Till allt detta kommer att vi även utanför EU dessutom måste kämpa tillsammans med arbetarklassen i EU:s medlemsländer för att avvärja de övriga europeiska kapitalistiska staterna och riva upp militärallianser som Nato. Denna fråga upphör ju inte att existera för att vi inte är med i EU. ...den nationella självständigheten kommer att gå förlorad.

– En liten stat har inte mycket till ”självständighet”. Hela Sveriges moderna historia är en enda lång historia om anpassning till olika kapitalistiska stormakter, därför att det varit det enda sätt på vilket den svenska borgarklassen kunnat främja sina intressen.

– Det är det manöverutrymme borgarstaten haft som vi uppfattat som självständighet, ett manöverutrymme som idag är mer begränsat än någonsin. Var det något som valutakrisen underströk var det just hur begränsat detta utrymme är. Det transnationella kapitalets valutaspekulation, i praktiken ett misstroendevotum mot den ekonomiska politik som fördes, praktiskt taget drev politikerna att genomföra en rad försämringar av arbetande människors villkor.

– Det är sant att medlemskap i EU kommer att tumma på detta manöverutrymme, men för arbetande människor kommer det knappast att utgöra någon kvalitativ skillnad om besluten tas i Bryssel eller Stockholm. I samtliga fall kan de bara stoppas om folk är beredda att kämpa för att stoppa dem, och då kommer det vara fullständigt likgiltigt på vilken nivå de tagits. De

kommer ändå inte att kunna genomföras.

– Det motsatta är lika sant. Vi har ju faktiskt fått EES-avtalet på halsen, trots att vi inte är medlemmar i EU eller beslutet fattades i Bryssel. Beslutet togs ju av den svenska riksdagsmajoriteten, inklusive några vänsterpartister. Och skälet därtill är ju att det inte funnits en tillräckligt stark opinion som förmått stoppa det.

– EES-avtalet illustrerar ju det som är kärnan i hela problemet. I eller utanför EU kommer vi att bli påtvingade kapitalistiska ”lösningar”, så länge arbetarklassen inte är förmögen att samla sig till sitt försvar. Och vad värre är, så länge dess majoritet inte vinnns för en socialistisk politik är risken stor att dess eventuella framgångar snabbt urholkas: lönehöjningar som urholkas av inflation; sociala reformer som förvanskas av den statliga byråkratin och sätts ur spel av arbetsköparna; räddade jobb som leder till att andra arbetare blir arbetslösa; regleringar och andra åtgärder som leder till kapitalflykt och företagsutflyttningar.

– Du kommer inte en millimeter närmare en lösning av problemet genom att rösta för ett kapitalistiskt Sverige utanför EU. Och det är ju det som är det reella alternativet till medlemskap idag, inte arbetar- makt och socialism – det kan inte bli något alternativ förrän det skapats en socialistisk massrörelse. Och då kommer vi knappast att folk- omrösta om det skall vara socialism eller kapitalism, utan den frågan kommer att avgöras i den största kraftmätningen i landets historia.

• *Våra möjligheter att föra en självständig ekonomisk politik kommer ju att försvinna...*

– Men de har ju aldrig existerat! Ett litet land som dessutom får en viktig del av sina inkomster från sin exportindustri har mycket små möjligheter att föra en självständig ekonomisk politik. Sveriges välstånd beror inte på någon speciell ekonomisk framsynthet, utan på landets enormt privilegierade position under och efter det andra världskriget, och den regerande socialdemokratins uppbackning av kapitalet: ”Man kan utan överdrift säga att den svenska politiken under den här perioden var extremt anpassad för att dra största möjliga materiella nytta av den internationella högkonjunkturen och av de villkor som världsmarknaden upprättade”, sammanfattade socialdemokraten Berndt Ahlqvist utvecklingen i boken *I bräcklig farkost*.

– Faktum är ju att de kapitalistiska ekonomier som försökt föra en politik i motsättning till det manöverutrymme som marknaden ger utrymme för antingen hamnat i kris eller snabbt retirerat in i ledet igen. Frankrike i början av 80-talet är ju ett paradexempel, och det är ju inget litet land...

– Många av dem som pratar om möjligheterna att föra en självständig ekonomisk politik tycks tro att man kan göra sig oberoende av de villkor som världsmarknaden och de internationella konjunktursvängningarna ställer upp. Det kan inte ens en arbetarstyrd och planerad ekonomi där utrikeshandeln är reglerad, än mindre en exportinriktad marknadsekonomi. Det enda sätt man kan göra sig oberoende av världsmarknaden på är att upprätta en autarkisk (självförsörjande) ekonomi som helt klippt av banden till världsmarknaden. Men en autarkisk ekonomi lär inte bli långlivad. De spänningar den ger upphov till, kommer att driva fram ett sammanbrott.

– Ett ja eller nej till EU kommer inte att förändra detta på minsta vis. Ett kapitalistiskt Sverige utanför EU måste fortsätta vara konkurrenskraftigt för att inte hamna på efterkälken i konkurrensen på världsmarknaden. Det måste vara berett att erbjuda ett ”förmånligt företagsklimat” och inte minst skrota branscher som inte längre står sig i den internationella konkurrensen. Faktum är ju att en del borgerliga ekonomer just påpekar att frågan om EU-med-

lemskap är tämligen ointressant, långt viktigare är att Sverige förmår utgöra en attraktiv marknad.

• *Men du har bevisligen fel...*

– Det finns inga sådana bevis. Bevis har man efter faktum, före har man mer eller mindre bra argument. Vi kommer uppenbarligen inte längre. Nu återstår att testa vem som har rätt. Först efter verklighetens prövning kan vi konstatera vem som hade rätt eller fel.

Appendix

Marx och Engels: Varken protektionism eller frihandel

Frågan om frihandel och protektionism har en lång historia i den marxistiska rörelsen. Redan 1848 formulerade Marx arbetarklassens ståndpunkt i förhållande till dessa tv& kapitalistiska lösningar. I ett tal i Bryssel (!) i januari 1848 sammanfattade Marx varför proletariatet inte har något att vinna på vare sig den ena eller andra politiken:

”Hela argumentationen består i detta: Frihandel ökar produktiv- krafterna. När fabrikanterna gör framsteg, när rikedomen, när produktivkrafterna, när, med ett ord, det produktiva kapitalet ökar, stiger också efterfrågan på arbetskraft, priset på arbetskraft och följaktligen lönerna.

Det mest fördelaktiga villkoret för arbetaren är kapitalets tillväxt. Detta måste medges: när kapitalet förblir stillastående, står inte bara handel och tillverkning stilla utan sjunker, och i detta fall är arbetaren det första offret. Han får sitta emellan före kapitalisten.

Och i fallet med kapitalets tillväxt, under de villkor, som, vilket vi sagt, är de bästa för arbetaren, vilken blir då hans lott? Han får likväl sitta emellan. Tillväxten av kapital innebär ackumulation och koncentration av kapital. Denna centralisering innefattar en större arbetsfördelning och större användning av maskiner. Den större arbetsfördelningen utplånar arbetarens speciella yrkeskunskaper; och genom att i stället för detta yrkesarbete sätta arbete, som vem som helst kan utföra, ökar konkurrensen bland arbetarna.”

Frihandel innebär, som Marx påpekade i sitt tal, under nuvarande förhållanden, ”kapitalets frihet”. Vad innebär då protektionism: ”inget annat än ett sätt att upprätta tillverkning i stor skala i ett givet land, dvs göra den beroende av världsmarknaden; och från den stund detta beroende av världsmarknaden upprättats, innebär det också mer eller mindre beroende av frihandel.”

Avslutningsvis avvisade Marx kravet att arbetarna måste ta ställning:

”Men, allmänt talat, protektionismen är i dessa dagar konservativ, medan frihandelssystemet är destruktivt. Det bryter sönder gamla nationaliteter och för antagonismen mellan proletariatet och bourgeoisin till den yttersta punkten. Med ett ord, frihandelssystemet påskyndar den sociala revolutionen. Enbart i detta revolutionära avseende är jag, mina herrar, för frihandel.”

I sitt förord till den amerikanska utgåvan av Marx' tal 1888, sammanfattade Engels den socialistiska ståndpunkten:

”Frågan om frihandel eller protektionism rör sig helt och hållet inom gränserna för det nuvarande kapitalistiska produktionssystemet, och har därför inget direkt intresse för oss socialister som vill avskaffa detta system.

Indirekt intresserar det oss emellertid i den utsträckning som vi måste önska att det nuvarande produktionssystemet utvecklas och expanderar så fritt och så snabbt som möjligt; eftersom det också kommer att utveckla de ekonomiska fenomen som är dess nödvändiga konsekvenser, och som kommer att utplåna hela systemet [...].”

Leo Trotskij om Europas förenade rådsstater

I följande utdrag ur en artikel från 1929, ”Avrustning och Europas förenta stater”, skisserar Trotskij bakgrunden till parollen om Europas förenta stater:

Frågan om Europas förenta stater betraktad utifrån den proletära ståndpunkten restes av mig i september 1914, dvs vid själva inledningen till det imperialistiska kriget. I boken *Kriget och Internationalen* försökte författaren till dessa rader demonstrera att Europas enande obestridligt ställdes i förgrunden genom Europas hela ekonomiska utveckling, men att Europas förenta stater bara var tänkbart som den politiska formen för det europeiska proletariatets diktatur.

När ockupationen av Ruhr 1923 återigen på ett akut sätt reste den europeiska ekonomins grundläggande problem (primärt kol och järnmalm), och sammanfallande med dem också revolutionens problem, lyckades vi få parollen om Europas förenta stater officiellt antagen av Kominterns ledning. Men inställningen till denna paroll förblev fientlig. Utan att befinna sig i en ställning där de kunde avvisa den, betraktade Komintern-ledningen den som ett av ”trotskismens” övergivna barn. Efter den tyska revolutionens sammanbrott 1923 genomlevde Europa en stabilisering. De grundläggande revolutionära frågorna försvann från dagordningen. Parollen om Europas förenta stater glömdes bort. Den inkluderades inte i Kominterns program. Stalin förklarade detta nya sicksackande med säregen djupsinnighet: Eftersom vi inte kan säga i vilken ordning de olika länderna kommer att genomföra sina revolutioner, följer att det är omöjligt att förutsäga huruvida Europas förenta stater kommer att bli nödvändigt. Med andra ord, innebär detta att det är lättare att göra en prognos efter händelsen än före. Det är faktiskt inte alls fråga om den ordning i vilka revolutionerna kommer att genomföras. Om denna sak kan man bara spekulera. Men detta befriar inte de europeiska arbetarna, och inte heller Internationalen som helhet, från nödvändigheten att ge ett klart svar på frågan: Hur kan den europeiska ekonomin slitas ur sitt nuvarande tillstånd av uppsplittring och hur kan Europas folkliga massor räddas från förfall och förslavning?

Problemet är emellertid att den ekonomiska grunden för parollen om Europas förenta stater omkullkastar en av de grundläggande idéerna i det nuvarande Komintern-programmet, nämligen: idén om att bygga socialism i ett land.

Vår epoks kärna ligger i detta, att produktivkrafterna definitivt har vuxit ur nationalstatens ramar, och i Europa och Amerika primärt har antagit delvis kontinental, delvis globala proportioner. Det imperialistiska kriget växte fram ur motsättningen mellan produktivkrafterna och nationella gränser. Och Versailles-freden som avslutade kriget har ytterligare förvärrat denna motsättning. Med andra ord: tack vare produktivkrafternas utveckling har kapitalismen för länge sedan blivit oförmögen att existera i ett enda land. Men socialismen kan och måste grunda sig på betydligt mer utvecklade produktivkrafter; annars skulle socialismen inte representera framsteg utan tillbakagång i förhållande till kapitalismen. 1914 skrev jag: ”Om frågan om socialismen var förenlig med en nationalstats ramar, skulle den därmed bli förenlig med nationellt försvar.” Formeln Europas förenta stater är just det politiska uttrycket för idén att socialismen är omöjlig i ett land. Socialismen kan naturligtvis inte uppnå sin fulla utveckling ens inom en enda kontinents begränsningar. Europas förenta socialistiska stater

representerar den historiska paroll som utgör ett stadium på vägen till den socialistiska världsfederationen.

Det har mer än en gång hänt i historien att när revolutionen inte är tillräckligt stark för att i tid lösa en uppgift som är historiskt mogen, åtar sig reaktionen dess lösning. Därför enade Bismarck Tyskland på sitt eget sätt efter misslyckandet för revolutionen 1848. Därför försökte Stolypin lösa den agrara frågan efter nederlaget för revolutionen 1905. Därför löste segrarna i Versailles på sitt eget sätt den nationella fråga som alla de tidigare borgerliga revolutionerna i Europa visat sig oförmögna att lösa. Hohenzollrarnas Tyskland försökte organisera Europa på sitt eget sätt, dvs genom att ena det under sin hjälm. Det var då som den segrande Clemenceau beslutade sig för att utnyttja segern till att stycka upp Europa i största möjliga antal bitar. Idag förbereder sig Briand, beväpnad med nål och tråd, för att sy ihop dessa bitar igen, även om han inte vet var han ska börja.

Kominterns ledning, och i synnerhet det franska kommunistpartiets ledning, avslöjar den officiella pacifismens hyckleri. Men detta räcker inte. Att bortförklara inriktningen mot Europas enande enbart som ett medel för att förbereda krig mot Sovjetunionen är, mildt uttryckt, barnsligt och kan enbart kompromettera uppgiften att försvara Sovjetrepubliken. Parollen om Europas förenta stater är inte något listigt diplomatiskt påhitt. Den uppstår ur Europas obehagliga ekonomiska behov, som kommer att framträda desto smärtsammare och mer akut ju större trycket från USA är. Det är i synnerhet nu som de kommunistiska partierna måste ställa parollen om Europas förenta stater mot de europeiska imperialisternas pacifistiska hopkok.

Men de kommunistiska partierna har sina händer bundna. Den levande parollen, med ett djupgående historiskt innehåll, har strukits från Kominterns program enbart på grund av kampen mot Oppositionen. Desto mer beslutsamt måste Oppositionen resa denna paroll. I Oppositionens gestalt säger det europeiska proletariats avantgarde till sina nuvarande härskare: För att ena Europa är det först av allt nödvändigt att vrida makten ur era händer. Vi kommer att göra det. Vi kommer att ena Europa. Vi kommer att ena det gentemot den fientliga kapitalistiska världen. Vi kommer att förvandla det till den militanta socialismens mäktiga exercisplats. Vi kommer att göra det till hörnstenen i den socialistiska världsfederationen.

Vad vill ARBETARMAKT?

Broschyren är publicerad av ARBETARMAKT, en revolutionär kommunistisk, trotskistisk organisation. Vi utgår från den revolutionära kommunistiska riktning som grundades av Karl Marx och Friedrich Engels på 1840-talet, och som företräts av Kommunistiska internationalens första fyra kongresser, Internationella vänsteroppositionen och Fjärde internationalens första två kongresser.

I korthet står ARBETARMAKT för följande:

- Kapitalismen är ett samhällssystem som bygger på en minoritets utsugning och förtryck av den arbetande majoriteten. Till och med den mest demokratiska kapitalistiska stat är ett samhällssystem konstruerat för att försvara en privilegierad minoritets intressen på den stora majoritetens bekostnad.

Vi står för kapitalismens avskaffande och upprättandet av ett arbetarstyrt, socialistiskt samhälle som målmedvetet ställer tillgodoseendet av mänskliga behov i centrum för sina ansträngningar genom upprättandet av en planstyrd ekonomi underställd de arbetandes beslut och kontroll.

- Ett arbetarstyrt samhälle kan inte skapas via valsegrar och förlitan på att de härskande kommer att respektera en riksdagsmajoritets beslut. Endast en välorganiserad arbetarmajoritet kan lägga grunden till ett arbetarstyrt samhälle genom att skapa en arbetarregering vald och ansvarig enbart inför arbetarklassens egna organisationer och försvarad genom dess organiserade beredskap gentemot sabotage och kupp försök från borgarnas sida.

Först på en revolutionär arbetarregerings dagordning måste stå: förstatligandet av alla stora företag, banker och andra ekonomiska nyckelinstitutioner under arbetar- och tjänstemannakontroll i syfte att samordna samhällets resurser på basis av en demokratiskt beslutad plan; avskaffande av den gamla statsapparaten nyckelinstitutioner – bl.a. den centrala statsförvaltningen, krigsmakten och polisen – och överförandet av dess uppgifter till en ny stat baserad på och kontrollerad av arbetarklassens egna organisationer.

- Socialism i ett land är en reaktionär utopi. Kampen för arbetarstyre och socialism måste föras i ett internationalistiskt perspektiv, som ett led i en global kraftmätning mellan arbete och kapital. En arbetarstat på svensk mark kan bara segra och överleva utifrån medvetna ansträngningar att vinna stöd från arbetarklassen i resten av Europa och främja den revolutionära kampen i andra länder. Därför är perspektivet på Europas förenade arbetarstater en självskriven del av varje revolutionärt kommunistiskt program.

- Varken SAP eller Vänsterpartiet tar sin utgångspunkt i arbetarklassens intressen. SAP är ett parti som, trots att det uppfattas som ett arbetarparti av arbetarklassens majoritet, domineras av reformvänner ur borgarklassen, byråkrater ur arbetarrörelsen och den stats- och kommunalägda sektorn, och privilegierade delar av arbetarklassen. Det är ett parti som trots allt prat om socialism visat sig vara en lojal försvarare av kapitalismen varenda gång det satt sig på regeringstabeterna. SAP kan bara definieras som ett borgerligt arbetarparti.

Vänsterpartiet började en gång som ett parti som ville skapa ett revolutionärt kommunistiskt parti, men urartade snabbt och framlevde länge som en ren agentur åt den stalinistiska byråkrati i Sovjetunionen som kvävde den första framgångsrika arbetarrevolutionen 1917 och förföljde och mördade dess försvarare. Efter att ända sedan 60-talet ha försökt distansera sig från stalinismens värsta uttryck, utan att i grunden göra upp med den, har sammanbrottet för stalinismen i Östeuropa och Sovjetunionen lett till att Vänsterpartiet nu istället alltmer börjat anpassa sig till socialdemokratien. Vänsterpartiet kan därför också bara definieras som ett borgerligt arbetarparti, om än till följd av sin betydelselöshet mera instabilt och opportunistiskt än SAP.

- Ända sedan Sveriges kommunistiska partis och den kommunistiska rörelsens definitiva urartning och omvandling till en agentur åt den stalinistiska byråkratin i början av 30-talet, har det funnits behov av ett nytt revolutionärt kommunistiskt parti i Sverige. En rad försök har gjorts, men inget av dem har förmått gå till grunden med den kommunistiska rörelsens urartning och formulera en sammanhängande revolutionär kommunistisk politik som bygger på en systematisk analys av 1900-talets klasstrider. Som en följd av sin oförmåga att gå utöver reformismens, stalinismens eller centrismens omloppsbanor har de antingen kollapsat eller återgått till SAP eller Vänsterpartiets föregångare.

ARBETARMAKT har ställt sig uppgiften att verka för skapandet av ett revolutionärt kommunistiskt parti, djupt förankrat i arbetarklassen och med förmåga att kämpa om ledningen för dess organisationer och omvandla dem till demokratiska och kämpande organ i arbetarnas kamp för sin frigörelse. ARBETARMAKT är den svenska sektionen av Förbundet för en Revolutionär Kommunistisk International (FRKI). Dess program är Trotskistiska

manifestet – Ett nytt övergångsprogram för den socialistiska världsrevolutionen. Förutom i Sverige har FRKI sektioner i Bolivia, England, Frankrike, Irland, Nya Zeeland, Peru, Tyskland och Österrike.